

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Sanja Pavlović, Olivera Milošević i Zlata Kureš, na sednici održanoj 27. 2. 2025. godine jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstovima „EKSKLUZIVNO SAZNAJEMO – MILA PAJIĆ PRED NERVNIM SLOMOM Tajno se leči u psihijatrijskoj ustanovi”, i „OD ŠKOLSKOG NASILNIKA DO LIDERKE PROTESTA: Zakasnelo psihijatrijsko lečenje Mile Pajić”, objavljenim 7. januara 2025. godine, portal „Alo.rs”

1. prekršio je tačke 1 i 3 Poglavlja I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara i novinarki Srbije o obavezi novinara/novinarke da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda koje propisuje Kodeks, kao i odredbu po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina,

2. prekršio je tačku 2 Poglavlja III (Odgovornost novinara/novinarke) o obavezi novinara/novinarke da neguju kulturu i etiku javne reči, ne koriste govor mržnje, agresivnu retoriku ili retoriku koja može podsticati na diskriminaciju ili agresivno ponašanje,

3. prekršio je tačke 1 i 3 Poglavlja V (Poštovanje dostojanstva), po kojima novinari/novinarke ne smeju da diskriminišu, između ostalog, na osnovu rase, pola, roda, starosti, ličnih svojstava, seksualne orijentacije, jezika, vere, političkog i drugog mišljenja, nacionalnog ili društvenog porekla i dužni su da poštuju princip nenanošenja štete ugledu i dostojanstvu ličnosti i da ne učestvuju u širenju neistina ili kontinuiranom zlonamernom narušavanju reputacije osoba o kojima izveštavaju,

4. prekršio je tačku 1 Poglavlja VI (Poštovanje i zaštita privatnosti), po kojoj su novinari/novinarke obavezni da poštuju privatnost ljudi o kojima pišu,

5. prekršio je i tačku 3 Poglavlja VIII (Odnos prema izvorima), po kojoj su novinari/novinarke dužni da konsultuju što više izvora.

Nalaže se portalu „Alo.rs“ da odluku objavi u roku od petnaest dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Inicijativa mladih za ljudska prava podnela je žalbu, u ime i uz saglasnost Mile Pajić, zaposlene u toj organizaciji, koja je istovremeno i studentkinja koja učestvuje u blokadama. Kako je navedeno u žalbi, spornim tekstovima prekršeno je više tačaka Kodeksa iz poglavlja Istinitost izveštavanja, Poštovanje dostojanstva, Poštovanje i zaštita privatnosti i Odnos prema izvorima, time što su, između ostalog, objavljene neosnovane optužbe, klevete i glasine, što joj je povređen ugled i dostojanstvo, kao i privatnost. Takođe, prekršena je i odredba koja se odnosi na obavezu konsultovanja više izvora, jer portal nije zatražio izjavu ni od Mile Pajić, ni od Inicijative mladih za ljudska prava.

Advokat redakcije “Alo.rs” zatražio je da žalba bude odbačena, jer žalilac nije ovlašćen za podnošenje žalbe. Naveo je da žalilac jeste organizacija koja se bavi zaštitom ljudskih prava, ali da spornim tekstovima nije povređeno pravo grupe lica, već eventualno samo jednog lica: Mile Pajić, a da prema članu 3 Poslovnika o radu komisije za žalbe, žalbu Savetu za štampu organizacija koja se bavi zaštitom ljudskih prava može podneti ako se tekst odnosi na određenu grupu lica.

Generalni sekretar, kao ni Komisija za žalbe, ovaj zahtev nisu prihvatili, jer je istim članom Poslovnika predviđeno i da pojedinac žalbu može podneti preko zastupnika, što je u ovom slučaju Inicijativa mladih za ljudska prava. Mila Pajić se saglasila sa tim da organizacija podnese žalbu u njeno ime, o čemu je obavešten i zastupnik redakcije. Osim toga, deo tekstova se odnosi i na samu Inicijativu mladih za ljudska prava, iz čijih sredstava se, navodno, finansira lečenje Mile Pajić.

Komisija za žalbe smatra ovakav način “izveštavanja” aposlutno neprihvatljivim i suprotnim elementarnim etičkim standardima profesije. Po oceni Komisije, Mila Pajić je od kada su počeli studentski protesti neprekidno u brojnim medijima predstavljana u negativnom kontekstu i vređana, te su i ovi tekstovi praktično deo te kampanje. Komisija zato veruje da je tekstovima prekršena, pre svega, odredba koja novinare obavezuje da poštuju princip nenanošenja štete ugledu i dostojanstvu ličnosti i da ne učestvuju u širenju neistina ili kontinuiranom zlonamernom narušavanju reputacije osoba o kojima izveštavaju. Takođe, po mišljenju članova Komisije, prekršena je i odredba koja zabranjuje diskriminaciju, budući da je žaliteljka, po mišljenju Komisije, u medijima na ovaj način tretirana zbog svog mišljenja i angažmana u studentskim protestima.

Portal iznosi navodne podatke ne samo o zdravstvenom stanju studentkinje koja učestvuje u protestima, već i detalje o njenim navodnom ranijem ponašanju, pozivajući se samo na neimenovane izvore i bez ikakvih činjenica. Time su prekršene i tačke iz poglavlja Istinitost izveštavanja, koje se odnose na obavezu tačnog i objektivnog izveštavanja u skladu sa pravilima Kodeksa, kao i na zabranu objavljivanja kleveta i glasina.

Takođe, prekršena je i odredba iz poglavlja Poštovanje i zaštita privatnosti, jer informacije o nečijem zdravstvenom stanju spadaju u domen ličnih podataka i njihovo iznošenje u javnost grubo narušava privatnost osobe o kojoj se piše, u ovom slučaju Mile Pajić.

S obzirom na to da autori tekstova ni od nje, ni od predstavnika Inicijative mladih za ljudska prava, nisu zatražili odgovore u vezi sa tvrdnjama koje su objavili, prekršena je i tačka Kodeksa koja novinare obavezuje da konsultuju što više izvora.

Beograd, 27. 2. 2025.

Predsedavajući

Zlatko Čobović